

Улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө

№	Тэргүүлэх чиглэл	№	Зорилго	№	Зорилт	Зорилго, зорилтын биелэлт /2000 тэмдэгтэд багтаан бичнэ, ТЭЗ, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний үр дүнгийн биелэлттэй уялдуулж бичнэ./	Зорилтын биелэлтийн хувь	Зорилгын биелэлтийн хувь	Тэргүүлэх чиглэлийн биелэлтийн хувь	Хариуцагч
		11		15	3.2.1.Нийгмийн даатгалын тогтолцоог өнөөгийн үнэ цэнээр илэрхийлэгдсэн нийт хувь нэмрээс хамааруулан тэтгэврийг оновчтой тогтооно.	Нийгмийн даатгалын багц хуулийн төслийг шинэчлэн боловсруулж 2023 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдөр Улсын Их Хурлаас баталсан. Багц хуулийн шинэчлэлийн хүрээнд өмнөх үеийн цалин, хөлс түүнтэй адилтгах орлогын өнөөгийн үнэ цэнийг тодорхойлох итгэлцүүрийг жил бүрийн 8 дугаар сарын 1-ний өдөр шинэчлэн баталж байхаар тусгасан. Түүнчлэн Засгийн газрын 2023 оны 238 дугаар тогтоолоор тэтгэвэр бодох цалингийн итгэлцүүрийг 9 жилийн дараа шинэчлэн баталж ижил ажил мэргэжлээр ойролцоо жил ажиллаж, шимтгэл төлсөн тэтгэвэр авагчдын тэтгэврийн зөрүүг ойртуулсан. Мөн Засгийн газрын 2024 оны 10 дугаар тогтоолоор 2024 онд хэрэглэх итгэлцүүрийг баталсан. 2025 онд хэрэглэх "Итгэлцүүр батлах тухай" Засгийн газрын тогтоолын төслийг боловсруулан бүх яамдаас санал авч нэгтгэн Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлж, батлуулахаар Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газарт хүргүүлсэн. Ингэснээр даатгуулагч өнөөгийн үнэ цэнээр илэрхийлэгдсэн тэтгэвэр тогтоологх эрх зүйн орчин бүрдсэн.	100		Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам	
				16	3.2.2.Үр дүнд суурилсан удирдлагын нэгдсэн тогтолцоог бүрэн нэвтрүүлэн, төрийн албаны бүтцийн шинэчлэлийг хийж, төрийн албан хаагчдын цалин хөлсийг ажлын бүтээмж, үр дүнтэй уялдуулан нэмэгдүүлнэ.	Төрийн албан хаагчдын үндсэн цалинг инфляцийн түвшинтэй уялдуулан нэмэгдүүлэх зарчмыг баримтлан 2024 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс төрийн нийтлэг үйлчилгээний албан хаагчдын үндсэн цалинг 20 хувиар, бусад төрийн албан хаагчдын цалинг 10 хувиар нэмэгдүүлэх асуудлыг Засгийн газрын 2024 оны 03 дугаар сарын 27-ны өдрийн 128 дугаар тогтоолоор батлуулав. 2.Орон нутгийн нэмэгдлийг 2024 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хөдөөгийн суманд ажиллаж байгаа төрийн захиргааны, үйлчилгээний болон улс төрийн албан тушаал эрхэлдэг албан хаагчид үндсэн цалингийн 40 хувиар, харин аймгийн төв болон нийслэлийн алслагдсан гурван дүүрэгт ажиллаж байгаа төрийн албан хаагчдад үндсэн цалингийн 20 хувиар тооцож олгохоор холбогдох журмыг Засгийн газрын 2024 оны 02 дугаар 28-ны өдрийн 82 дугаар тогтоолоор шинэчлэн батлуулав.	100		Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам	
			3.2.Нийгмийн хамгааллын салбарт нийгмийн даатгалын оновчтой тогтолцоог	17	3.2.3.Цалинг цагаар тооцдог системд бүрэн шилжинэ.	Хөдөлмөр, нийгмийн түншлэлийн гурван талт үндэсний хорооны 2023 оны 10 дугаар сарын 13-ны 12 дугаар тогтоолоор улсын хэмжээнд мөрдөх хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн сард 660.0 мянган төгрөгөөр шинэчлэн тогтоолоо. Цалинг цагаар тооцохдоо хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс багагүй байхаар тогтооно. Хөдөлмөр, нийгмийн түншлэлийн гурван талт Үндэсний хорооны 2023 оны 02 дугаар тогтоолоор "Ажлын бүтэн бус цагаар ажиллуулах хөдөлмөрийн гэрээний болон цагийн ажлын гэрээний үлгэрчилсэн загвар"-ыг баталсан. Цагийн ажилтан ажил олгогч хоёрын хооронд Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 66 дугаар зүйлд заасан "Ажлын бүтэн бус цагаар ажиллуулах хөдөлмөрийн гэрээ" байгуулагддаг. Цагийн ажилтан нь Хөдөлмөрийн тухай хуульд тусгайлан зааснаас бусад тохиолдолд ажлын бүтэн цагаар ажиллах ажилтны нэгэн адил эрх эдэлж, үүрэг хүлээх бөгөөд хөдөлмөрийн хууль тогтоомж, хамтын гэрээ, хамтын хэлэлцээр, хөдөлмөрийн дотоод хэм хэмжээ нэгэн адил үйлчилнэ. Ажлын бүтэн бус цагаар ажиллах хөдөлмөрийн гэрээнд ажлын байрны нэр, ажлын байрны тодорхойлолтод заасан гүйцэтгэх ажил үүрэг; ажил үүрэг гүйцэтгэх байршил; цалин хөлсний хэмжээ;- хөдөлмөрийн нөхцөл зэргийг тусгана. - ажил, амралтын цаг, цалин хөлс олгох журам; хөдөлмөрийн гэрээг цуцлах, дуусгавар болгох үндэслэл; хөдөлмөрийн сахилга, гомдол гаргах талаар тусгана. Ажлын байранд тавигдах үр чадвар, чадамжийн шаардлага, долоо хоногт, эсхүл сард ажиллах нийт цаг, ажил эхлэх, дуусах цагийг тусгайлан тохирно. Ажил олгогч түр ажил үүргийг гүйцэтгүүлэхээр ажилтныг цагаар ажиллуулж, гүйцэтгэсэн ажил, ажилласан цаг нь тохирсон цалин хөлсийг тухай бүр тооцож олгож болно.	70		Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, Сангийн яам	

<p>бий болгох, төрийн албан хаагчдын цалинг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэх, нийгмийн зорилтот бүлгийг зөв тодорхойлж, нийгмийн халамжийн сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээг нэмэгдүүлэн нийгмийн баталгааг сайжруулна.</p>	18	<p>3.2.4.Нийгмийн халамжийн системийг шинэчлэн, халамж зайлшгүй хүртэх зорилтот бүлгийг оновчтой тодорхойлж, халамжийг зөвхөн тусгайлан картаар олгоно</p>	<p>Нийгмийн халамжийн тухай хууль, тогтоомжийн дагуу нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж авах эрх үүсээгүй ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, тэжээгч нь нас барсан 18 хүртэл насны хүүхэд, өрх толгойлсон эх, эцэгт нийгмийн халамжийн сангаас тэтгэвэр олгож байна. Мөн байнгын асаргаа шаардлагатай ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, хүүхдийг асарч байгаа иргэдэд асаргааны тэтгэмжийг сар бүр олгодог. Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг хүн амын бүлэгт суурилсан аргаар зорилтот бүлгийг тодорхойлон олгож байна.</p> <p>"Нийгмийн халамжийн нэгдсэн систем" буюу "ehalamj" –ийг хөгжүүлж, нэвтрүүлэх ажлыг хэрэгжүүлж байна. Тус ажлын хүрээнд дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ehalamj "Нийгмийн халамжийн нэгдсэн систем"-ийг 2020 оны 8 дугаар сарын 26-ны өдрөөс улсын хэмжээнд нэвтрүүлсэн. Одоогоор Нийгмийн халамжийн 68 төрлийн үйлчилгээнээс 64 үйлчилгээг буюу нийт үйлчилгээний 72 хувийг цахим хэлбэрт шилжүүлсэн бөгөөд иргэд нийгмийн халамжийн үйлчилгээг 100 хувь картаар авч байна. - Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн 22.1.1-д заасан хүнсний хангамж зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүн-иргэн хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээг Төрийн банкны тусгайлан картаар олгож байна. Уг ажлын хүрээнд Хүнсний эрхийн бичгээр үйлчлэх дэлгүүрт кассын системийн хөгжүүлэлт хийлгэж, зөвхөн журамд заасан 10 нэр төрлийн хүнсний бүтээгдэхүүнийг худалдан авсан тохиолдолд картыг унших тохиргоотой болгосон. - Иргэд e-mongolia https://e-mongolia.mn/services/citizen/sector/all, ehalamj.mn https://www.ehalamj.mn/ цахим хуудас, төрийн үйлчилгээний цахим машин "ТУЦ" машин, ebarimt https://ebarimt.mn/ аппликейшин ашиглан нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд хамрагдах хүсэлтээ гаргаж, үйлчилгээг бүрэн авах боломжтой болсон. 	100	94.0%	Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам
	19	<p>3.2.5.Тэтгэвэр, тэтгэмжийг инфляцын түвшинтэй уялдуулан нэмэгдүүлнэ.</p>	<p><u>Нийгмийн даатгал:</u> Монгол Улсын Засгийн газраас хүн амын амьжиргааны өртгийн өөрчлөлттэй уялдуулан 2018, 2019, 2020, 2022, 2023, 2024 онуудад нийгмийн даатгалын сангаас олгох бүх төрлийн тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлж, дундаж тэтгэврийн хэмжээ 2016 онд 310.7 мянган төгрөг байсныг 787.0 мянган төгрөгт хүргэж 2.5 дахин нэмэгдүүлсэн. Тухайлбал, Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 03 дугаар сарын 20-ны өдрийн 120 дугаар тогтоолоор Нийгмийн даатгалын сангаас олгож байгаа болон цэргийн тэтгэвэр авагчийн авч байгаа тэтгэврийн хэмжээг 100 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, хувь тэнцүүлсэн тэтгэврийн доод хэмжээг 540 мянга, бүрэн тэтгэврийн доод хэмжээг 650 мянган төгрөгт хүргэж нэмэгдүүлсэн.</p> <p>Түүнчлэн УИХ-аас Нийгмийн даатгалын багц хуулийн төслийг 2023 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдөр баталсан бөгөөд хуульд тэтгэврийн хэмжээг инфляцын түвшинтэй уялдуулан 2025 оноос эхлэн жил бүрийн 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс нэмэгдүүлэх зохицуулалт тусгаж нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн хэмжээг үе шаттай нэмэгдүүлэх эрх зүйн орчинг бүрдүүлсэн.</p> <p><u>Нийгмийн халамж:</u> Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авах эрх үүсээгүй ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, тэжээгч нь нас барсан хагас болон бүтэн өнчин хүүхдүүд гэх зэрэг нийгмийн зүгээс анхаарал халамж зайлшгүй шаардлагатай 59.4 мянган иргэн нийгмийн халамжийн тэтгэвэр авч байна. Мөн 2014 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 16 хүртэлх насны байнгын асаргаа шаардлагатай хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд нийгмийн халамжийн тэтгэвэртэй тэнцүү хэмжээгээр тусламж олгох болсон бөгөөд энэ тусламжид 2024 онд нийт 14.1 орчим мянган хүүхэд хамрагдсан байна.</p> <p>Монгол Улсын Засгийн газар 2024 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс нийгмийн халамжийн тэтгэврийн хэмжээг 375,000 төгрөг, асаргааны тэтгэмжийн хэмжээг 302,500 төгрөг болгон нэмэгдүүлсэн.</p> <p>2024 оны 10 дугаар сарын мэдээгээр нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид нийт 381.4 тэрбум төгрөг зарцуулсан байна.</p> <p>Нийгмийн халамжийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1 дэх хэсэгт "Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, нөхцөлт мөнгөн тэтгэмжийн хэмжээг тухайн үед мөрдөж байгаа хүн амын амьжиргааны доод түвшингийн хэмжээг үндэслэн Засгийн газар тогтооно." гэж заасан тул 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс нийгмийн халамжийн тэтгэврийн хэмжээг 6 хувиар, хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг асарч байгаа иргэнд олгох асаргааны тэтгэмжийн хэмжээг 30 хувиар тус тус нэмэгдүүлэхээр Монгол Улсын 2025 оны төсөвт тусган батлуулж, Засгийн газрын тогтоолын төслийг боловсруулан санал авч байна.</p>	100		Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам